

Renovation Wave

- EU's Fokus på energirenovering af bygningsmassen

Af Nathan Campion og Gunde Odgaard (BAT)

Baggrund;

Bygningsmassen i Europa er forældet, især i forhold til energieffektivitet. Omkring 40% af EU's samlede energiforbrug og 36% af dets drivhusgasemissioner bliver brugt og udledt i forbindelse med bygninger. Dette forbrug skyldes at mere end 220 mio. bygninger (85%) er bygget før 2001, hvor reglerne for isolering og energieffektivitet mm., ikke var så omfangsrige som i dag. Det vurderes, at mellem 85-95% af disse bygninger stadigvæk vil være i brug i 2050. Det betyder, at vi har brug for en omfattende renovering af bygningsmassen i EU for at nå målene i EU-Kommissionens 2030-klimaplan om at reducere nettoemissionen af drivhusgasser med 55% i 2030 ift. 1990 niveauet. Det vurderes desuden, at det er nødvendigt at reducere drivhusgasemissionerne med 60%, det endelige energiforbrug med 14% og energiforbruget til opvarmning og køling af bygninger med 18%, ift. 2015 niveauet.

Danmark fik sine første energikrav til bygninger efter oliekriserne i 70'erne.

Mål og tidshorisont;

Midlet til at nå i mål med alle disse reduktioner er, at fordoble den årlige energirenoveringsprocent for beboelsesejendomme og erhvervsbygninger **inden 2030** fra 1% til 2%. Mobilisering af kræfter på alle niveauer i retning af disse mål vil resultere i renovering af 35 mio. bygningsenheder inden 2030. Den øgede renoveringsprocent og -dybde vil også skulle opretholdes efter 2030 for at **opnå klimaneutralitet i 2050**.

Indsatsområder, tiltag og midler;

EU-Kommissionen peger på 7 indsatsområder og foranstaltninger, der er af afgørende betydning for at muliggøre en trinvis ændring i dybden:

1. Styrkelse af information, retssikkerhed og incitamenter
 - a. Kommissionen foreslår **obligatoriske minimumsstandarder for energimæssig ydeevne**, som led i revisionen af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne (Bygningsdirektivet) inden udgangen af 2021, efter der er foretaget en konsekvensanalyse).
 - b. Kommissionen foreslår, at **energiattester og adgangen til dem i tilgængelige databaser vil forbedre gennemsigtigheden af bygningsmassens ydeevne**. De er afgørende for at kunne identificere de bygninger/områder med den dårligste ydeevne, hvor der derfor er det største behov for energirenovering.
 - c. Kommissionen foreslår at **opdatere rammerne for energiattesten** under hensyntagen til nye teknologier til måling af energimæssig ydeevne. Herunder undersøgelse af **et ensartet maskinlæsbart dataformat i EU**.

- d. Kommissionen vil, som led i revisionen af Direktivet om Energieffektivitet, undersøge behovet for at **udvide kravene til renovering af bygninger på alle niveauer i den offentlige sektor.**
- e. Kommissionen vil indføre **digitale bygningslogbøger**, hvilket skal integrere og synliggøre alle de bygningsrelaterede data.

2. Sikring af tilstrækkelig og målrettet finansiering

- a. EU-Kommissionen mener, at der er et **behov for investeringer på omkring 275 mia. Euro** årligt i energirenoveringsindsatsen, for at nå klimamålet på 55% i 2030.
- b. **Samhørighedspolitikken** har hidtil været hovedkilde til EU-støtte til direkte investeringer i energirenoveringer og vil forsætte med dette i perioden 2021-2027.
- c. Medlemslande opfordres til at de **fremlægger langsigtede renoveringsstrategier, da de er en forudsætning** for adgang til samhørighedsfondene fra 2021.
- d. Kommissionen vil arbejde på at **fremme behovsdrevne løsninger**, som er let tilgængelige for projekterne og anvende et enkelt sæt regler. De forenklede regler giver også **mulighed for at kombinere lån med tilskud og belønne de projekter, der giver de bedste resultater, med en højere støttesats.**
- e. Den Europæiske Investeringsbank (EIB) vil **øge sin støtte til sammenlægningen af renoveringsprojekter i porteføljer og ydelse af skræddersyet finansiel støtte.**
- f. Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne, EIB og markedsdeltagerne for at **lette gennemførelsen af regler for at kombinere EU's programmer og instrumenter med nationale midler og private midler til renoveringsprojekter.**
- g. Kommissionen vil indføre **klarere og lettere anvendelige statsstøttere regler** for bygningsrenovering.
- h. Kommissionen vil **tilskynde til standardisering af kontrakter og finansielle instrumenter på nationalt og europæisk plan.**
- i. Kommissionen vil indføre en **standard for "gennemgribende renovering"** for at gøre det muligt at knytte en betydelig privat finansiering til gennemsigtige, målelige og ægte "grønne" investeringer.

3. Forøgelse af kapaciteten og teknisk bistand

- a. Kommissionen vil **forenkle og styrke den tekniske bistand** med det prioriterede mål at nå op på en **større pulje af støttemodtagere.**
- b. Kommissionen vil sammen med EIB **hjælpe medlemslandene med at udforme nationale eller lokale/regionale programmer, der anvender ELENA-modellen** (European Local Energy Assistance)¹ og belønne hurtig gennemførelse og høj energimæssig ydeevne.

¹ ELENA er et fælles initiativ mellem European Investment Bank og EU-Kommissionen som hører under Horizon 2020 programmet. Initiativet leverer teknisk assistance til energieffektiviseringsprojekter samt vedvarende energiinvesteringer rettet mod bygninger og urban transport (eks. Movias' transition til elektriske busser og både i København og Roskilde).

- c. Kommissionen og EIB vil støtte oprettelsen af standardiserede **one-stop-shops**.
 - d. Yderligere **kilde til kapacitetsstøtte** vil blive tilbudt af det foreslåede nye instrument for teknisk støtte under genopretningsplanen. EU's projektudviklingsbistandsfacilitet under LIFE, den administrative kapacitetsopbygning og den tekniske bistand under samhørighedspolitikken efter 2020.
4. Fremme af omfattende og integrerede foranstaltninger til renovering af intelligente bygninger mm.
- a. Kommissionen vil overveje hvordan **bæredygtighedskriterierne kan støtte udbredelsen** af mere bæredygtige materialer i bygninger og anlæg samt fremme udbredelsen af de nyeste teknologier.
 - b. Kommissionen vil **støtte digitalisering af byggesektoren** gennem Horizon Europa, digitale innovationsknudepunkter og test- og forsøgsfaciliteter.
 - c. Kommissionen vil **frem sætte en anbefaling om at fremme BIM** i forbindelse med offentlige indkøb.
 - d. Kommissionen vil **udvikle en fælles EU-ramme for digitale tilladelser i det byggede miljø** og oprette en ordning for **certificering af energieffektivitetsmålere og sensorer** i bygninger.
 - e. Kommissionen vil udarbejde en **køreplan senest i 2023**, som skal køre frem til 2050, for **nedbringelsen af CO2-emissionerne i bygninger i hele deres livscyklus**.
 - f. Kommissionen vil også **fremskynde arbejdet med standardiseringsorganisationer** vedrørende standarder for modstandsdygtighed over for klimæændringer i bygninger.
 - g. Kommissionen vil inden udgangen af 2024 **revidere målene for materialenyttiggørelse**.
 - h. Kommissionen vil iværksætte foranstaltninger til at **øge genbrugs- og anvendelsesplatforme** og støtte et indre marked for sekundære råmaterialer.
 - i. Kommissionen vil **kortlægge udfordringerne som de nyeste bæredygtige produkter** (f.eks. solceller) har på det indre marked og overveje hvordan udfordringerne kan fjernes.
5. Gøre byggekosystemet i stand til at levere bæredygtig renovering
- a. Kommissionen foreslår at **fremme udviklingen af standardiserede bæredygtige industriløsninger og genbrug af affaldsmaterialer**. Der bliver udviklet en køreplan for 2050 for reduktion af CO2-emissioner gennem hele livscyklussen i bygninger.
 - b. Kommissionen vil gennem **'dagsordenen for kompetencer' og den kommende 'pagt for kompetencer'**, finansiere initiativer der uddanner, opkvalificere og omskoler Europas arbejdsstyrke.
 - c. Kommissionen vil udarbejde undervisningsmateriale om anvendelsen af Levels i 2021.

6. Anvende renovering til at bekæmpe energifattigdom og sikre adgang til sunde boliger

- a. Kommissionen vil iværksætte **et initiativ om almennyttige boliger for 100 fyrtårnsprojekter** og undersøge hvordan EU-budgettet i kombination med indtægterne fra EU Emission Trading Systems (ETS), kan **finansiere nationale energieffektivitets- og spareordninger**, der er rettet mod lavindkomstbefolkningen.
- b. Kommissionen vil **se på gennemførelsen af direktivet om elektricitetsmarkedet og direktivet om vedvarende energi**, i forbindelse med **fremmelse af energifællesskaber**.
- c. Kommissionen vil **inddrage alle relevante interessenter med støtteaktioner til genopretning af de europæiske kvarterer** gennem kulturel, økonomisk og social dynamik.

7. Dekarbonisering af opvarmning og køling

- a. Ifølge konsekvensanalysen for klimaplanen 2030 skal boligsektoren opnå den største reduktion i efterspørgslen af energi til opvarmning og køling på mellem -19% og -23% i forhold til 2015.
- b. Revisionen af **direktivet om vedvarende energi** vil senest i juni 2021 omfatte overvejelser om at styrke det eksisterende mål for vedvarende opvarmning og køling og indføre et krav om, at der skal anvendes minimumsniveauer for vedvarende energi i bygninger.
- c. Kommissionen vil foreslå foranstaltninger, der skal lette adgangen til opvarmning og køling baseret på vedvarende energi, spildvarme og kulde.
- d. Revision af **direktivet om energieffektivitet** vil senest i juni 2021 **styrke offentlige myndigheders evne til at forberede, finansiere og gennemføre omfattende planlægning af opvarmning og køling** i forbindelse med renoveringsprojekter.
- e. Kommissionen **opfordrer de offentlige myndigheder til at overveje at anvende energi- og CO2-beskatning for at fremme overgangen fra fossile brændstoffer**.

Fokusområder for bygningsrenovering

Selv om de ovenstående foranstaltninger er udformet med henblik på at bane vejen for renovering af alle bygninger, fortjener tre områder særlig opmærksomhed:

- a. Fokus på **beboelsesejendomme i den ringeste energimæssige kvalitet for at hjælpe de mest udsatte og dårligst stillede i samfundet, som typisk bor i disse ejendomme**.
- b. **Renovering af offentlige bygninger som f.eks. administrations-, uddannelses- og sundhedsfaciliteter**.
- c. **Dekarbonisering af opvarmning og køling**.